

חינוך חברתי ערכי

שעת חינוך יסודי

- תפקיד הרכז החברתי
- מטרות ועקרונות
- מיומנויות - כלי למיפוי
- מודל מבנה השיעור

תפקיד הרכז לחינוך חברתי ערכי בבית-הספר היסודי

הגדרת התפקיד

אחראי על קידום התחום החברתי-ערכי, המיומנויות החברתיות והטמעתן במסגרת שעת חינוך, תוך ליווי, הדרכה, הערכה ומעקב שוטף אחר הביצוע. בדגש על יצירת אקלים חברתי מיטבי.

תיאור התפקיד

א. תכנון, ביצוע והערכה של התכנית החברתית-ערכית הבית-ספרית תוך יצירת חיבורים לתחומי דעת שונים ולהרחבת המעגל הבן אישי של התלמיד.
ב. קידום תהליכי הערכה מתמדת של יישום הערכים בתרבות ואקלים בית-ספרי.
ג. ליווי הצוות החינוכי בריכוז והתאמת חומרי הלמידה שפותחו במחוז לצורך הבית ספרי ולשכבות הגיל השונות.

כישורים והכשרה

א. תואר אקדמי והשתתפות בקורס הכשרה ארצי
ב. ידע בטיפול היבטים חברתיים-ערכיים מיומנויות הנחיית צוותים.
ג. שיתוף פעולה עם בעלי תפקיד מתחומים מגוונים בבית-ס.

דרישות התפקיד

א. חברות בצוות מוביל / צוות ניהול והוראה בפועל בבית הספר.
ב. 3 שנות ניסיון בהוראה.
התעדכנות והשתתפות בהדרכות ובפורומים במחוז
ג. בניית תכנית עבודה שנתית ותיאום ציפיות עם מנהל בית הספר

נוהל המינוי

עדכון המפקח, ואישורו, ערך הגמול 8% מהשכר המשולב של הרכז.

הרחבת
המעגלים
הבין אישי:
כיתה,
בית-הספר
וקהילה

התאמה
לשכבת הגיל
ולהתפתחות
הקוגניטיבית,
הרגשית
והחברתית

התפתחות
בתכני
הלמידה
וההתנסות
משיעור
לשיעור

**עקרונות
לשיעור חינוך
חברתי ערכי**

**ספירליות
בטיפול הערך
או המיומנות
המרכזיים יושם
דגש על עקרון
הספירליות:**

**התנסות
במהלך
הלמידה**
המקנה
מיומנויות
ומסרים
חברתיים
להתנהגות
התלמידים
בחיי

**רלוונטיות
אינטגרטיביות**
התכנים
מותאמים
לעולם התוכן
של התלמיד
ולתחומי הדעת
השונים

**שיתוף ההורים
וצוותי ההוראה**
בעקרונות
הלמידה
החברתית-
ערכית ואופן
ביטוייה בחיי
היום יום

**תיעוד
שילוב**
תוצרים
בסביבה
הלימודית
כאמצעי
לשיקוף
הלמידה
והעשייה

הערכה
ההערכת
תהליכי
הלמידה
וההתנסות
עבור הפקת
לקחים
להמשך
התהליך

כלי למיפוי בתחום החברתי
מה הוא? ומה שואלים בהענה? והאמינים?

לפניכם טבלה המפרטת את הממדים להערכה בתחום החברתי ותיאור קצר של כל ממד.

ציינו ביחס לכל תלמיד את הספרה המאפיינת ביותר את התנהגותו או תפקודו על פי הסולם הבא: 1. לעיתים רחוקות מאוד 2. לעיתים רחוקות 3. לעיתים קרובות 4. תמיד

[illegible]

ממדים וקריטריונים למיפוי התנהגויות התלמידים בתחום החברתי

מה ראוי ומה שואפים בהתנהגויות התלמידים?

להלן ממדים והיבטים מכלילים המתארים התנהגויות הנצפות בשיעור, בהפסקה ובמסגרות נוספות.
השגת מידע על התנהגויות אלה (באמצעות תצפיות, קבלת דיווחים או עין במסמכים) יכולה לסייע:

1. בשרטוט תמונת המצב הכיתתית או הבית-ספרית בתחום החברתי. 2. במיפוי ההתנהגויות שיש לחזק וההתנהגויות שיש לשפר. 3. בבניית תוכנית אישית או כיתתית לחיזוק ההתנהגויות החברתית-ערכית.

ממד והיגד מכליל	קריטריונים
ניהול שיח: מנהל שיח באופן מכבד התורם לקידום תחושות המוגנות של המשתתפים בשיח.	· משתתף באופן פעיל בשיח. · (משתף בחוויות, ברגשות, בידע, בדעה ועוד). · משתמש בטון נעים. · משתמש בשפת גוף ובאמירות המבטאות כבוד לרגשות החברים, לצורכיהם ולדעותיהם. · מקשיב לדובר בסבלנות ומאפשר לו להשלים את דבריו. · מגיב באופן ענייני לדברים הנאמרים בשיח ('מסרי אני' ולא 'מסרי אתה').
יחס מכבד: מגלה יחס מכבד לסביבה ולסובבים בדיבור ובמעשה.	· מגלה יחס חיובי כלפי תלמידים ומורים תוך שימוש בשפה מילולית ובשפת גוף מכבדות. · מתייחס בכבוד לשמו, לרכושו ולפרטיותו של הזולת. · שומר על שלמות הציוד השייך לכלל, על תקינותו ועל ניקיון הסביבה. · מגלה סובלנות כלפי דעתו, תרבותו ואמונתו של הזולת. · מתחשב בצרכים, ברגשות ובקשיים של האחר. · שולט בתגובותיו (אינו מפגין אלימות פיזית או מילולית). · נוהג בהתאם לכללים ולנורמות המקובלים בסביבות ובפעילויות שונות (בשיעור, בהפסקה, במרחבים השונים בבית הספר). · יוצר אינטראקציות עם בעלי תפקיד בביה"ס בהתאם לסיטואציה ולנורמות המקובלות. · מגיב באופן ענייני לדברים הנאמרים בשיח ('מסרי אני' ולא 'מסרי אתה').

ממדים וקריטריונים למיפוי התנהגויות התלמידים בתחום החברתי

מה ראוי ומה שואף בהתנהגויות התלמידים?

ממד והיגד מכליל	קריטריונים
מעורבות חברתית: מגלה ערנות ואכפתיות כלפי הזולת והסביבה ופועל למענם.	- מגלה ערנות לסובב. - מזהה את רגשות הזולת ואת צרכיו ומגיב בהתאם. - מעורב בפעילויות חברתיות הפועלות בביה"ס. - ממלא את תפקידו באחריות ובהתמדה. - מתנדב למלא תפקידים ותורם לסביבתו.
השתלבות חברתית: מעורה בחברת התלמידים ובפעילויות החברתיות (בכיתה, בביה"ס) ומשתתף באופן פעיל על פי הנהלים הנדרשים	- יוצר קשרים עם חברים. - משתתף בפעילויות חברתיות (במסגרת יום הלימודים ולאחריו). - יוזם פעילות חברתית ומשפיע עליה. - מנהל קונפליקט באופן יעיל ומקדם.
עבודה בצוות: משתתף פעולה בעבודה בצוות ותורם לתוצר ולאווירה.	- משתתף פעולה עם חבריו לצוות. - תורם מניסיונו, מהידע שלו ומכישוריו לקידום משימת הצוות. - מכבד את הכללים ואת הנהלים הנהוגים בעת ביצוע משימה בצוות. - תורם לאווירה נעימה ומכבדת בצוות. - מגיב לרעיונות וליוזמות המועלים בצוות ונותן משוב מקדם לחבריו. - מעודד את שילובם של כל חברי הצוות בביצוע המשימה.

מבנה שיעור חינוך חברתי ערכי

**מהלכה
למעשה**

חשיבה משותפת
על אופן ביצוע
הערך הנלמד בחיי
היום יום במעגלים
החברתיים של
התלמיד

**סיכום
ותובנות**

סיכום ותובנות
באמצעות הצגת
התוצרים, דיון
ושיח רגשי המוביל
להסקנת מסקנות

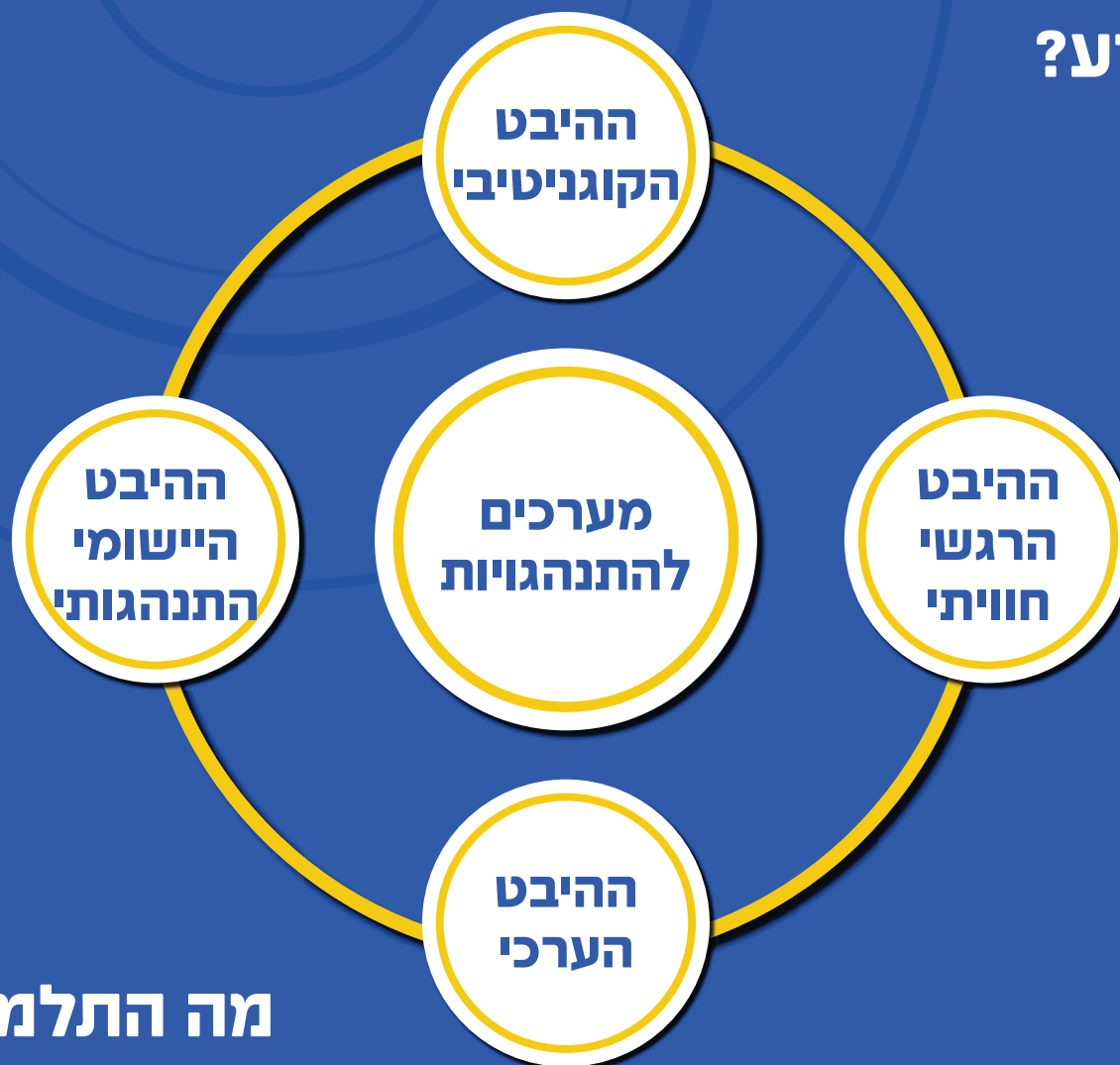
תרגול

תרגול תוך התנסות
במיומנויות בקבוצות
קטנות והבאת
תוצר למליאה

**הצגת
הנושא**

הצגת הערך על
אופן חוויתי ומעורר
עניין וסקרנות
(משחק / סרטון
/ שאלה ועוד...)

מה התלמיד יידע?

מה התלמיד יידע לעשות?